

קוראים יקרים,

לְכָל, זְמַן; וְעַת לְכָל-חַפֵּץ, תַּחַת הַשָּׁמַיִם.	עַת לְלֶדֶת,
וְעַת לְמוֹת;	עַת לְטַעַת,
וְעַת לְעִקּוֹר נְטוּעַ.	עַת לְהַרְוֵג
וְעַת לְרַפּוּא,	עַת לְפָרוֹץ
וְעַת לְבָנוֹת.	עַת לְבָכוֹת
וְעַת לְשָׁחוֹק,	עַת סִפּוּד
וְעַת רְקוּד.	עַת לְהַשְׁלִיךְ אֲבָנִים,
וְעַת כְּנוּס אֲבָנִים;	עַת לְחַבּוֹק,
וְעַת לְרַחֵק מִחֶבֶק.	עַת לְבַקֵּשׁ
וְעַת לְאֲבֹד,	עַת לְשָׁמֹר
וְעַת לְהַשְׁלִיךְ.	עַת לְקַרְוֵעַ
וְעַת לְתַפּוֹר,	עַת לְחַשׂוֹת
וְעַת לְדַבֵּר.	עַת לְאַהֵב
וְעַת לְשָׂנֵא,	עַת מְלַחֵמָה
וְעַת שְׁלוֹם.	

(קהלת פרק ג', א'-ח')

תקופה מורכבת עברה על קהילתנו- תקופה שהציבה אותנו מול אבדן וכאב מחד, ומול התחלות חדשות וחדשות משמחות מאידך. אנו נרגשים להציג גיליון נוסף של עלון הקהילה, שמנסה לדון במעגלי החיים- הגדולים והקטנים- בהם אנו סבים.

מערכת העלון:

עריכה, עיצוב ועימוד:
ישי אביאור

חג שבועות שמח!

דבר היו"ר (2)

פנים חדשות (2)

מאמרים (3-6)

מעגל החיים בקהילה (4)

אמנות (5-6)

שירה (6)

אלבום התמונות (7-8)

כתיבה:

הרבה אילה שעשוע-מירון, עמי ליבנה, עידית נבו, אליעזר קצנשטיין, יואל רוזנפלד, ישי אביאור, שמוליק בן הגיא

העלון הופק בסיוע 'התנועה ליהדות מתקדמת' ו'הסוכנות היהודית'

דבר היו"ר

הטלפון עודדו את רוחי, בימים בהם היתה זקוקה לכך.

גם חברי קהילה אחרים גילו באבלם את כוחה האוהב של תמיכת הקהילה. עמדנו כתף אל כתף בטקסי הקבורה, ישבנו יחד בשבעה ובקבלות השבת מצאנו מקום משמעותי במיוחד לקרוא בו את תפילת הקדיש. כרבת הקהילה, הצליחה אילה להוביל את המתאבלים ואת הרוצים לתמוך בהם, אך לא יודעים איך, באהבה ובתבונה.

אני גאה להיות חלק מקהילה שנהנית לציין יחד אירועים משמחים, ויודעת כיצד לנחם ולתמוך בחבריה ברגעיהם הקשים ביותר.

יואל רוזנפלד, יו"ר קהילת בבת עין

לא הפכנו לאחת באופן מיידי. נדרשו לנו ארבע שנים להתבגר, ולהפוך לדבר-מה משמעותי יותר מבית רוחני עבור חברינו.

מבלי ששמנו לב לכך, משהו השתנה השנה. מקבוצה של יחידים המחפשים את הדרך לבטא את זהותם היהודית, התפתחנו לקהילה תומכת. כתוצאה מכך, כאשר חברים חוו אובדן - הם פנו באופן טבעי לקהילה עבור כתף תומכת.

אבי נפטר ב-30 במרץ, אחרי ששהו חודשיים בבתי חולים בניו יורק. הייתי לצידו בימים האחרונים של חייו, ליוויתי אותו בדרכו האחרונה, ישבתי שבעה בניו יורק ועשיתי כמיטב יכולתי לפנות את דירתו. אין צורך לומר כי היו אלה זמנים קשים במיוחד. ברגע בו שמעו חברי הקהילה על מותו של אבי, זרועה הארוכה של קהילתנו הקטנה הגיעה לצד השני של האוקיינוס כדי לחבק ולתמוך בי. האי-מיילים ושיחות

קהילת בבת עין עברה לאחרונה תקופה לא פשוטה. חברי קהילה ליוו את יקיריהם המזדקנים בדרכם האחרונה, ובעלה של חברת קהילה נפטר לאחר מאבק ארוך ואמיץ במחלת הסרטן. בזמנים בהם כל אחד מאיתנו שאיבד אדם יקר מתרגל למציאות חדשה, כך גם הקהילה לומדת ומתאימה עצמה לצורכי חבריה הכואבים.

בארבע השנים הראשונות לקיומה של בבת עין, אירועים שונים קירבו בין חברים גם מחוץ למסגרות התפילה והלימוד. ככל שהכרנו והתקרבו זה לזה, התחלנו לבלות יחד גם בימי הולדת ובחגיגות בני ובנות המצווה של ילדינו, ביקרנו קהילות ברחבי המדינה, בלינו זה לצד זה בסופי שבוע קהילתיים וארוחות חג- אך כל אותה העת טרם התאבלנו יחד.

למרות שתמיד קראנו לעצמנו *קהילת בבת עין*,

פנים חדשות

הבכור עם הגיעו לבר-מצווה. בנם השני עלה לתורה בבית הכנסת של סביון לאחר שובם מהשליחות.

ממגורים ברמת גן עברה המשפחה הצעירה לקריית אונו ומשם ב-1992 לראש העין. בקריית אונו למד יהודה גמרא בחוג הרב ברודמן מבית הכנסת של סביון מדי שבוע, והוא ממשיך בלימודי תנ"ך גם היום. ההתמצאות של שניהם במסורת, ובערכי התרבות היהודית מצוינת. בביתם ספרי קודש ואחרים בכל התחומים. כאשר הגיעו לראש העין השתלבו בבית כנסת אורתודוקסי צנוע במקלט בגבעת טל. אך על אף הרקע הדתי שלהם, השניים החליטו לאחרונה להצטרף לקהילת בבת עין, המתאימה להם היום יותר מאשר הקהילה האורתודוקסית. בבבת עין, הם מספרים, מצאו קהילה פתוחה, חופשית, מזמינה ומחבקת המתפללת ברוח מסורתית וציונית. לדעתם, ההשתייכות לקהילה היא ערך בפני עצמו, כי משפחה אינה יכולה לחיות בגפה- היא אמורה לתרום לקהילה וגם להעזר בה.

המעבר לראש העין כולו היטיב עם הזוג מורג. הם מרוצים מאוד מהסביבה החברתית והקשרים שיצרו כאן. שני בניהם מתגוררים בעיר ועמם גם שניים מנכדיהם. נכדה אחת עובדת בארה"ב ונכד נוסף חוזר מארה"ב בעוד כחודש, להתגייס לצה"ל. בת אחת מתגוררת בארה"ב שם היא ובעלה (ובתם התינוקת) מקיימים אורח חיים דתי מלא.

לשאלה, מה סוד הזוגיות שלהם, ענו כי מדובר בשילוב של ויתורים, כבוד הדדי בין בני הזוג ועם המשפחה המורחבת, מחויבות עמוקה לקשר הזוגי ומעבר לכל, היכולת להתגבר על כל מכשול ותקלה בהידברות ותקשורת טובה ואוהבת. כשמדברים עם השניים רואים בקלות כיצד אותו סוד משתקף בזוגיות ובביתם.

הדרך לאוניברסיטה הייתה סלולה, אך הלימודים נקטעו עקב נישואיה והמעבר מירושלים לרמת גן- קרוב יותר למקום שירותו של יהודה.

בין השנים 1969-1973 נשלח הזוג לשליחות צבאית בארה"ב, שם עסק יהודה בענייני משרד הבטחון והדסה, בנוסף לגידול שלושת ילדיהם, ניצלה כל הזדמנות לעבודה וללימודים. כך עשתה גם עם שובה לארץ מארה"ב, ובסופו של הדבר פרשה לגמלאות מהתעשייה האווירית.

השניים חיו מאז ומתמיד עם קשר חזק ומשמעותי ליהדות. יהודה מתגאה במוצאו המשפחתי ככהן. כאשר שהו השניים בארה"ב, התוודעו לראשונה לתפילה בבית כנסת קונסרבטיבי, וחוו תפילה משותפת של גברים ונשים. צורת התפילה, השירה, המקהלה והליווי בכלי נגינה אמנם מצאו חן בעיניהם, אך הזוג המשיך להשתייך לבית הכנסת האורתודוקסי באזור מגוריהם בניו-יורק, שם עלה לתורה בנם

מש' מורג

עמי לבנה

משפחות רוזנצוייג ברומניה ומרקוספלד בפולין, לא שיערו שילדיהם יינשאו במדינה ישראל, ויקימו משפחה חדשה בשם מורג- אך זה קרה.

בשנת 1957 נפגשו יהודה והדסה באקראי במסיבה חברתית בירושלים. היא הגיעה ממשפחה דתית אורתודוקסית והוא ממשפחה מסורתית. היא ירושלמית, סטודנטית לסוציולוגיה וחינוך באוניברסיטה העברית ועובדת משרד החקלאות והוא קצין צעיר בחיל מודיעין וסטודנט להנדסת חשמל בטכניון.

כשהוריה של הדסה לא אהבו את קשרה עם הקצין גלוי הראש, ענה הרבי מויז'ניץ בבני ברק לאם המודאגת: "וכי מה רצית, שקצין יחבוש שטריימל?!". האם הבינה, שכנעה את האב ובשנת 1958 השניים נישאו ושינו את שם משפחתם למורג.

יהודה, יליד פתח תקוה, גדל, למד והתחנך ברמת גן ובירושלים, ושירת בחיל מודיעין במלחמת השחרור. הוא המשיך בדרכו הצבאית עד לשחרורו בשנת 1977, בדרגת אלוף-משנה.

הדסה, ילידת גלות רומניה (המציינת בגאווה שכ-250 אלף יהודיה עלו לישראל ותרמו למדינה תרומה חשובה בכל תחומי החיים) גדלה ולמדה ברומניה בבית-ספר יהודי ולאחר מכן בבי"ס כללי, ובגיל 15 עלתה עם משפחתה לישראל. כבעלת כשרון מולד לשפות, העברית הייתה שגורה בפיה מהר מאוד ודי בקלות סיימה בגרות תוך שנתיים בלימודי ערב אקסטרניים. משם

מתגלה שזוהותה מורכבת בבד בבד מנטיותיה, תכונותיה ואופייה, ולצידם, מאוסף המפגשים, ההתייחסויות ומערכות היחסים שהיא מלקטת סביבה, ורות אכן הופכת את מלאכת הליקוט לאומנות. רות היא דוגמה מובהקת לדברי מדרש תנחומא על שמותיו של אדם: **"אתה מוצא שלושה שמות שנקראו לו לאדם: אחד מה שקוראים לו אביו ואמו ואחד מה שקוראים לו בני אדם ואחד מה שקונה הוא לעצמו. טוב מכולן מה שקונה הוא לעצמו."** (מדרש תנחומא, פרשת "ויקהל", א').

פיזווי בוקר (ידי רובין)

במעשה זה מצטרפת רות לדמויות מקראיות נוספות שעשו מעשה שאין ממנו חזרה, שנפרדו מן היקר להן ביותר. היא מצטרפת לשבת יהודה, ובחרת להתחבר עם מעשה יהודה, שהיה מוכן לוותר על חירותו על מנת להציל את בנימין אחיו האהוב, להתחבר למעשה של תמר שהרתה לחמיה על מנת להיחלץ מגורל האלמנה הקטלנית, ולהתחבר למעשהו של סבס, אברם, שעזב הכל על מנת לבוא לארץ כנען. במעשה זה יכולה רות לשמש גם השראה לאסתר ברגע הבחירה- האם להיות שייכת לעם או להתנתק ממנו בשעת משבר.

כאשר אנו מוכנים להשליך את כל יהבנו, ואת נפשנו מנגד, לקחת סיכון אמיתי, לכאוב את כאב הפרידה, ולעשות צעד שאין ממנו חזרה, מתוך אמונה עמוקה באפשרות של חסד – אנו מממשים במובן העמוק ביותר את כוחנו לבחור, לפגוש, לעשות חסד, לזכות בחסד, לקנות לעצמנו שם חדש.

גם מתן תורה, אליו אנו מתכוננים בערב שבועות הוא רגע של מפגש המותנה בפרידה. בני ישראל נדרשים להיפרד ממצרים, על כל הכרוך בה, ולקבל את התורה כבני חורין. הם פוגשים מחדש באלוהים שליווה אותם עד כה, מגלים מחדש את פניו האהובות ופניו המצוות. החזרה למעמד הר סיני בשבועות מזמינה אותנו לשאול מחדש על המפגשים, על היחסים, על הבריתות ועל השבועות שבחינו: להיפרד מהם ולפגוש אותם שוב, כאילו בפעם הראשונה.

בו. סיפור מסע של **המרת זהות ויצירת זהות חדשה**. רות מתחילה את המסע במקום אחד, עם זהות מוגדרת, ומסיימת אותו במקום אחר, בזהות שונה. דרך התבוננות בשינויי הזהות שעוברת רות, אני רוצה להזמין אותנו, הקוראים, לשאול את השאלה על חייו: האם שינוי זהות הוא אפשרי? כיצד הוא מתרחש? כיצד נשנה את סיפור חייו, כך שיוכל להתמיד לאורך זמן? באילו נסיבות אנחנו פותחים בחייו דף חדש?

את השאלה על שינוי התחלנו לשאול בפסח עם הקושיות: מה נשתנה? האם נשתנה? האם מדובר בשינוי בר קיימא? מה נותן לנו את הכח, בכל שנה מחדש, לצאת ממצרים אל המדבר הלא נודע? וכן שאלה שהעלנו בשיחתנו במהלך הסדר השני: האם אפשר לספר מחדש את סיפור חייו? המשכנו לשאול את השאלה בעומדנו על ים סוף, רגע לפני חציית הים: מה מאפשר לנו לקפוץ למים הקרים, ביודענו שאין דרך חזרה? כך שאלנו שוב בעומדנו מן העבר האחר של ים סוף: מה קורה אחרי השמחה המתפרצת של חציית הים? מה יעצור את הגעגועים לסיר הבשר המדומה?

ספירת העומר היתה חלק מן הניסיון שלנו לא החליק במדרון של היום שאחרי, כמו עורפה, שחכמי הזוהר אומרים עליה ש"חזרה לסרוחונה", כלומר, לזהותה הקודמת. מגדותיו של ים סוף התחלנו לספור לקראת היעד הבא: הר סיני, מתן תורה. שבעה שבועות, ארבעים ותשעה יום. והנה אנחנו כאן, לפני מתן תורה, שואלים את עצמנו: מה למדנו? מה שינונו? מה השלנו מעצמנו? מה אנו מוכנים לקחת על עצמנו?

קריאה במגילת רות מציעה לנו כמה תובנות של שינוי בר קיימא, שינוי שממשך להתקיים גם כאשר הנסיבות משתנות ללא הכר. על-פי המדרש, בלכתן של נעמי ורות בדרך ממואב לבית לחם, למדה נעמי את רות הלכות גרים: **"וַתִּלְכְּנָה בְּדֶרֶךְ לְשׁוּב אֶל אֶרֶץ יְהוּדָה" ... דבר אחר: "וַתִּלְכְּנָה" הוּו עֲסֻקוֹת בְּהִלְכוֹת גְּרִים** (רות רבה פרשה ב ד"ה יב [ז] ותצא). ולי נראה, שאם רות לומדת הלכות גרים ואם לאו, היא מלמדת אותנו שיעור חשוב **בהלכות הליכה**. היא מלמדת אותנו על היכולת להיפרד ממקום, מבית, ממשפחה, ממסורת, וללכת באומץ ובדבקות אל הלא נודע.

רות מלמדת אותנו שפתיחת טווח הזהויות שלנו שואב בין השאר מהיכולת שלנו לקחת סיכונים, לצאת ולהתנסות בנתיבים לא ידועים לנו, ללכת בשביל שאין לנו הביטחון לאן יוביל אותנו. ממנה אנו למדים שיעור נוסף ולא פשוט- שההזדמנות לעצב מחדש את זהותנו כרוכה ביכולת להיפרד. היכולת להיפרד מולידה את יכולתנו לפגוש ולבחור מחדש.

רות מציעה בפנינו מקרה מובהק ומלוטש ביד אומן של זהות שמתעצבת תוך כדי בחירות, מעשים ויחסים, והולכת ומתנתקת מנסיבות לידתה ומתנאים נתונים מראש. במבט לאחור

לילה לבן בשדות בית לחם

הרבה אילה שעשוע-מירון

סוגיית הגיור עלתה לאחרונה לכותרות. בית המשפט הגבוה לצדק פסק לטובת עתירה של התנועה היהדות מתקדמת וקבע שיש לחלק את התמיכה הציבורית לבתי דין פרטיים לגיור שווה בשווה בין הזרמים השונים. מדובר, לכל הדעות, בהישג נכבד לתנועתנו ולהדות הליברלית בארץ, אם כי במציאות צפויים ניסיונות חוזרים לדחות ולעקוף את החלטות בג"צ, בפרט שההחלטה פוגעת ישירות בבתי דין שזוכים למלוא התמיכה. הדרך ארוכה, אך זהו הישג חשוב בדרך להרחבת ההכרה בזרמים השונים של היהדות- הצומחים במציאות הישראלית לצד היהדות האורתודוקסית. הישג זה גם מעלה לדיון פעם נוספת את הבעיה בה נתקלים עשרות אלפי עולים, בעיקר מברה"מ לשעבר, שחיים בארץ ולוקחים חלק במרקם חייה כישראלים, משלמים את חובם לחברה, אך הרבנות מסרבת להכיר בזכותם להינשא כיהודים.

שוב עולה שאלת כרטיס הכניסה לעם היהודי. האם מתפקידנו היום לחזק ולבצר את החומות, לשמש כ"נטורי קרתא" (=שמרי העיר), או שמא "עַת לְעִשׂוֹת לַה', הִפְרוּ תוֹרַתְךָ", כדברי משורר תהלים (תהלים קי"ט 126), ולברר מחדש את הקריטריונים על פיהם מתקבלים השותפים לגורל העם היהודי.

בשנים האחרונות יצא לי לשבת לא פעם בבית הדין לגיור של התנועה היהדות מתקדמת, ואני חייבת להודות שלא פעם נפעמתי מהנחישות שהפגינו הפונים לגיור, ברצונם להפוך לחלק מהעם היהודי. המניעים לפנייה הם מגוונים, אך הרווח בהם הוא הרצון לקיים חתונה יהודית. גם אז, עדיין, הנכונות של האנשים לעבור את התהליך, ללמוד על המסורת וההיסטוריה, להכיר את עולם המנהגים, להתמצא בארון הספרים ולקשור את גורלם בגורל העם היהודי אינה מובנת מאליה. לא פעם חולפת בראשי המחשבה שאולי כולנו, יהודים מבטן ולידה, צריכים לעבור תהליך גיור ולבחור שוב את זהותנו וגורלנו, דרך לימוד, העמקה והתנסות בתחומי דעת ומעשה שאינם לחם חוקינו, כפי שכל היוצאים ממצרים – כך על פי רבי יהודה הנשיא – קיבלו על עצמם את זהותם היהודית במעמד הר סיני.

הסמיכות לשבועות מזכירה לנו שוב את סיפורה המופלא של רות, האישה שנשבעה אמונים לחמתה וקשרה את גורלה עם גורל העם היהודי בשבועה המכוננת: **"אֶל-אֲשֶׁר תִּלְכִּי אֶלְךָ, וּבְאֲשֶׁר תִּלְיִי אֶלֶיךָ-עִמָּךְ עִמִּי, וְאֶל-הָאֱלֹהִים אֶלְהִי"**. בהקשר זה כמה מילים על המגילה: בהשראת חכמי המדרש ופרשנים בני זמננו, אני מבקשת לקרוא הפעם את מגילת רות דרך סיפור המסע החבו

מעגל החיים בקהילה

ברכות לילדי בר המצווה שעלו לתורה בחודשים חשוון-אייר :
סתיו גורן, דן יינון, פלג ויינברג, עידו מרוז, עידן לני ויובל קיצוני. מזל טוב!

תנחומינו לחברינו :

אורית הראל עם מות אביה דן-שלום בן שטפי,
עודד גורן עם מות אביו מרדכי בן דוד וחנה,
ליואל רוזנפלד עם מות אביו יהודה-מאיר בן יעקב ולאה,
ולמיה אור עם מות אמה יונה בת יצחק ורבקה.
חיבוק חם ואוהב לאילת ולמשפחת הרצולף עם לכתו של אבשלום בן רות ודב.

ברכות לחברנו **אסף מרוז** על הצלחה בבחינות לשכת עורכי הדין.

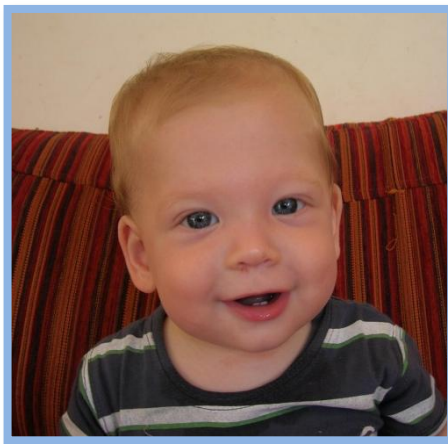
מאמרים

המפגש השני של חיים ומוות לאורך (ואולי יש לומר, לעומק) המעגל, נוכח בחיי כעת. לפני שנתיים בחג הביכורים, הייתי אמורה להיות אמא לתינוק קטנטן, בן שבועות ספורים. במקום זאת, הטנא שלי היה ריק וליבי חלול. חג הביכורים תשס"ז הכאיב לליבי בצורה שמילים יתקשו לתאר. בשנה שעברה חג השבועות נחגג בתקווה מהולה בחשש ובליבי תפילה אחת, שכוונה אל השעות הסגולות (כלומר, אלו שיש בהן סגולה) בחצות ליל השבועות. התפילה הייתה לזכות ולהיות בחג השבועות הזה, של תשס"ט, אמא לארבעה ילדים חיים ובריאים. הטוב והמטיב חנן אותנו, וזכיתי, ב"ה, בהתגשמות התפילה.

ודווקא בימים הללו, ימים של זכיה, אבל גם ימים של זכרון, מוצאת את עצמי משוטטת לאורך ולעומק המעגל (שמסתבר לי, למעשה, כספירלה אין סופית). ואני מרגישה בפעימה הכפולה שיש לאורך המעגל. פעימת החיים ובפעימת המוות. ושוב אני חשה עד כמה להלמות הלב אין משמעות ללא הדממות שבתווד. איך כמו שהרווחים שבין המילים מקנות לכל רצף האותיות את משמעותן, כך גם המוות מעניק לחיים את מלוא המשמעות. אלתרמן בוודאי התכוון למשהו אחר לחלוטין כשכתב בשירו "הדממה שלב, בין דפיקה לדפיקה, הדממה הזו, היא שלך", אבל אני חושבת שהוא תאר במדויק את הרגעים הללו לאורך מעגל החיים, בהם אנו פועמים עם ועבור אהובינו החיים ודוממים עבור אהובינו המתים, שנשמתם צרורה בליבנו. אותם רגעים בהם פעימת החיים נותנת משמעות לדממת המוות. ואולי בעיקר, ההפך. וכל עוד מתווד דממת המוות פועמים החיים, המעגל נמשך ומתעצם ולמעשה מחזק את חיותו. בהסתכלות מעגלית עמוקה, המוות הוא, אולי, הכח החונט את פגי הפירות ומביא להבכרותם ולחיהם – חיינו.

* מוקדש לעילוי נשמת הנצח של יואבי

פועמת, שאינה לינארית, ומתחילה, רוחנית, עוד טרם היות הפרי ואינה מסתיימת לעולם, כי כל עוד תודעת המת, זכרון אהבתו ופועלו פועמים בנו, לא נחתם מעגלו. ומכיוון שהזרימה הזו גם אינה בקצב אחיד, נפגשים לעיתים המוות והפריון, החדלון וההבכרה, מפגשים כה נוגעים, עד שאין אלא להאמין ולדעת שאלו ההוכחות למארג המעגלי האינסופי בו אנו שלובים.

בארי נבו

במעגל הפרטי שלי, בו הייתי בשלוש השנים האחרונות בוסתן לשני פירות, פרי שלא הבשיל, ופרי שהובא בהיותו פג, והבשיל והבכיר באינקובטור, זכיתי לחוות את מפגשי החיים והמוות הללו מספר פעמים, ואני בוחרת לשתף בפעמיים: הפעם הראשונה היא בליל מותו של חמי, שלמה ז"ל. בלילה זה, ליל תנוכה בו מלאו לאישי, מוטי, 40 שנה, הלך שלמה לעולמו. בלילה זה חלמה נגה על סא שלמה ועל כך שאני בהריון עם בן. באותו הזמן, היה נראה לי שמדובר בחלום מופרך לחלוטין, כי עם כל הכמיהה לעוד ילד (הפעם חי ובריא), הפחד ממעגל נוסף, שבו מוות מקדים את הלידה, היה מצמיח, נוכח ובעיקר שולט. אבל העובדות מדברות בעד עצמן: שמונה חודשים אחר כך, כבר חבקתי ב1831 גרם של מתיקות, אושר ובעיקר חיות ובריאות. בארי נולד.

פרי גנדן

עידית נבו

חג השבועות. חג הביכורים. ואני בסימן מעגלי החיים. במשפחות רבות נהוג לייחס לבת או לבן הראשונים מעמד של "בכור". מילה הנגזרת, כמובן, מאותו שורש של המילה ביכורים. אבל אני סבורה, שמעבר לעניין הבכורה (שלא נגזול אותה, חלילה, מנגה), הרי שכל ילד וילד הוא ביכור, ייבול מבורך של שנה פוריה. כל ילוד הוא סופו של תהליך ההפריה, פרי בטן בשל ועסיסי המסמל חיות, ולמעשה, מסמל את ראשית מעגל החיים, הנע, באופן טבעי, מלידה ועד מוות. שני קצוות מוחלטות. מנקודת מבט כזו, ניתן אולי לחשוב, לכאורה, שכלל לא מדובר במעגל-אלא בקו הנפרש מלידה ועד מוות. ממוחלטות ולמוחלטות ובתווד חיות.

אבל הראיה הקווית היא רק מראית עין, והשנים האחרונות לימדו אותי כמה עובדות מרתקות על המעגל. ראשית למדתי, שלעיתים המעגל הוא קטן מאוד, ממש "מעגל תינוק". ולפעמים התפיסה המרחבית שלו קצת לוקה בחסר, כך שהוא מתהפך, ומסתברת ממנו ידיעה קורעת לב ונפש: שאפשר קודם למות ורק אחר כך להיוולד. וכדרכם של תינוקות, דווקא מתוך הקטנות, נאספת סביב המעגל הזה הרבה אהבה הורית, משפחתית ואנושית. אהבה שאין בכוחה להחיות, אבל יש בכוחה לנחם. אהבה שמתוכה מסתבר שמעגל חיים קטנטן ואף הפוך יכול לגעת בכל כך הרבה מעגלי חיים שלמים ומלאים של אחרים.

מתמטית, כידוע, אין סוף למעגל, ויש בכך גם מן הנוחם שבידיעה, שגם מעגל קטנטן הוא מעגל שלם ומושלם ונצחי. ויש בכך גם ידיעה שאין למעגל באמת התחלה ברורה (בהכרח בלידה) או סוף קבוע ומוחלט (בהכרח במוות), אלא שיש זרימה אינסופית לאורך המעגל הזה. זרימה

מאמרים

בשנת 2001 יצאו אמי ואחותה לדרכן. בשדה התעופה התקבלו ע"י משפחת כפון. בקבלת פנים חגיגית בבית המשפחה, ביקשו חברי הקהילה להכיר את שרידי קהילת פרידק-מיסטק. בהמשך הערב יצאו לבניין בית-הכנסת, השייך לזרם הרפורמי, על-מנת שהשתיים יוכלו להתייחד עם ספר התורה שלהן. הספר מוחזק בויטרינה יפיפה מוקפת בשלושה חלונות מזכוכית ססגונית.

"אחותי ואני התרגשנו כי נזכרנו בבר-מצווה של שני אחינו כאשר קראו מהתורה, ובאבא שלנו כאשר התפלל בימים הנוראים", סיפרה אמי, "אני עצמי הייתי שרה במקהלת בית-הכנסת. רב בית-הכנסת 'בית ישראל' הסביר לנו שבספר התורה לא יכולים להשתמש בתפילות, כי לא הצליחו לשחזר אותו לגמרי. משתמשים בו ביום השואה ולצרכי לימוד של ילדי הקהילה שבאים לכאן בימי ראשון". אמי המשיכה לספר כי "טקס ערב-יום השואה התקיים לפני תפילת ליל שבת. בית-הכנסת היה מלא וגדוש. ספר התורה של עירנו הונח על הבמה ואחותי ואני התבקשנו לעמוד משני צדדיו. מקהלת בית-הכנסת, גברים ונשים, שרה שירי שואה באנגלית ובעברית".

לדברי אמי, גולת הכותרת של הביקור היתה פגישה עם ילדי קהילת שרלוטסוויל, "ששאלו שאלות חכמות על ילדותינו, על שנות המלחמה של אחותי בלונדון המופצצת, על המחנות בהם הייתי, איך ניצלתי וגם הרבה שאלות על ישראל. התעניינותם של הילדים עשתה לי טוב בלב והייתה זו חוויה מרגשת, כמו כל הביקור הבלתי נשכח".

*לזכרה של מגדרה קצנשטיין ז"ל 1921-2008

אמנות

בכתבה בירחון, צוין שמה וכתובתה של מזכירת הארגון בקליפורניה, וגם רשימת הקהילות הציוניות שספרי התורה שלהן כבר חולקו. ברשימה הופיעה גם העיר פרידק-מיסטק. מגדה פנתה במכתב למזכירות הארגון וביקשה לדעת באיזה מקום נמצא ספר התורה של הקהילה שלה. בתשובה נרגשת הודיעה סוון ברז'ר שספר התורה נמצא בבית כנסת "בית ישראל" בעיר שרלוטסוויל שבויורג'יניה ארה"ב. לאחר מכן קיבלה אמי גם מכתב מרוברט כפון-האיש אשר נסע ללונדון ורכש בכספו את ספר התורה של פרידק-מיסטק עבור בית הכנסת שלהם.

מגדה קצנשטיין ז"ל (מימין) ואחותה קטיה גולד

רוברט כפון שמח מאד, כי היה בטוח שאיש מיהודי העיר לא שרד את המלחמה (למעשה, שרדו רק ארבעה). כבר במכתבו הראשון ביקש מאמי שתבוא לבקר אצלם על חשבון הקהילה. אמי הציעה לצרף את אחותה קטיה גולד המתגוררת בלונדון. רוברט ביקש מהן להיות אורחות הקהילה לשבוע ימים, בהם צוין גם יום השואה.

ספר התורה האבוד מפרידק-מיסטק אליעזר קצנשטיין

אמי, מגדה קצנשטיין, נולדה בעיר קטנה בצ'כיה בשם פרידק-מיסטק. בעיר הייתה קהילה יהודית משגשגת, לא דתית במיוחד. בשנת 1865 הוקם בית-כנסת גדול ומפואר ביוזמתו של סבה, שהיה ראש הקהילה. לאחר פלישת הגרמנים לצ'כיה במרס 1939, הוצתו מרבית בתי הכנסת במדינה. בחודש יוני 1939 גם בית הכנסת של סבא הוצת ונשרף כולו, על תכולתו- או כך חשבה מגדה עד לשנת 2000.

יום אחד בסתיו 2000 קראה מגדה בירחון של ארגון יוצאי צ'כוסלובקיה, כתבה שגרמה לה לאבד פעימה. מהכתבה התברר שלפני השריפה המאורגנת של בתי הכנסת, דאגו הגרמנים להוציא את ספרי התורה, אשר הועברו לשמירה במוזיאון היהודי בפראג. שם נרשמו וקוטלגו כל 1564 ספרי התורה.

עם סיום המלחמה, הועברו כל הספרים מהמוזיאון היהודי לבית-כנסת קטן וטחוב באחת השכונות של פראג. בשנת 1964 הגיעה לפראג משלחת רבנים מאנגליה, במטרה להוציא את ספרי התורה. השלטון הקומוניסטי הסכים למכור את הספרים, והם הועברו לבית-הכנסת "יוסטמיניסטר" שבלונדון. במשך מספר שנים עברו 1564 הספרים שיקום ושחזור מקצועי, לאחר שניזוקו מרטיבות ומעובש.

ארגון בשם "הרשת לספרי התורה הצ'כיים" הוקם במטרת לחלק את ספרי התורה המשוקמים לקהילות ברחבי העולם.

שְׁוִיָּתִי

"שְׁוִיָּתִי ה' לְנֶגְדֵי תְמִיד כִּי מִיְמֵי בַל אָמוּט" – פסוק זה מתהלים ט"ז שימש השראה לחפץ יודייקה רווח בבתי הכנסת התלוי על קיר המזרח, הקיר שבו עומד ארון הקודש. כאשר נושאים המתפללים את עיניהם לקיר זה בתפילה, ניצב פסוק זה, בעיצובים ובעיטורים שונים, מול עיניהם, במטרה לעזור בהתכוונות ובהתמקדות במהלך התפילה.

לאחר בר המצווה של אורי הרצולף, מסר אביו, אבשלום ז"ל, את ה"שְׁוִיָּתִי" הנראה בתמונה כשי לקהילת בבת עין. כדרכו של אבשלום, הוא ביקש לתת בלי להפנות תשומת לב רבה מידי לעצם הנתונה, וכך סיפר ש"במקרה" הגיע למשרדו אדם שיוצר סוג זה של אומנות, והוא, אבשלום, נענה להזדמנות וביקש ממנו ליצור 'שְׁוִיָּתִי' עבור הקהילה. מאז העלייה לתורה של אורי לפני שנתיים, ניצב ה"שְׁוִיָּתִי" לצד ארון הקודש בקהילה, מעוטר בפסוקים נוספים של שמירה והשגחה, פסוקים שאנו רוצים להקדיש למשפחה המופלאה של אבשלום: אילת, אורי, יערה וענבר, לאם רות ולאחות צביה.

מיסטיקה שמוליק בן הגיא

שמוליק, סבה של רותם אייזיק שעלתה בקהילתנו לתורה, הוא אומן שמעבד צילומים באופן מיוחד. לאחר בת המצווה של רותם, עיבד שמואל כמה תמונות מהאירוע לקראת תערוכה.

הנה הדברים שכתב לרותם על התמונות:

רותם שלי, בטקס בת המצווה שלך ראיתי בו זמנית כמה רבדים. הראשון היה המציאות כפי שהיא, ומאחורי המציאות הזו הסתתרו רבדים נוספים. קודם כל, נפעמתי מעצם עלייתך לתורה, המכריזה קבל עם ועדה, שלך, רותם, כנערה יש זכות לעלות לתורה ולאף אחד אין זכות למנוע את זה ממך, לא אלוהים ולא בן אנוש. אני, כסבא שלך, ראיתי רובד נוסף - רובד מיסטי, מסתורי. הרוח המיסטית רחפה מעליך וכל שאר הנוכחים, והדברים אינם ניתנים להסבר, לכן יצרתי את התמונות.

שירה

תקון \ ישי אביאור

וְיֵשׁ אֲנָשִׁים שְׁאֵנוּ מוֹקִירִים אַחֲרֵי
וְלֹא בְּזִמְן שְׁ

וְזֶה לֹא מְשׁוּם שְׂדֵעֵנוּ טוֹב יוֹתֵר אוֹ פְּחוֹת
וְלֹא כִּי לֹא רְצִינוּ,
אֶלָּא פְּשׁוּט כִּי יֵשׁ -
כְּמוֹ שְׂדֵה חֲטָה חָרוּשׁ וְעוֹרְבִים שְׂיִשְׁנָם.

וּמִן הָאֵין וְהַזְּמַנִּים
מִתְגַּדֵּר אוֹתוֹ חֶלֶל רִיק שְׂמַעוּלָם לֹא נִרְאָה קֶדֶם -
דּוֹקָא עִם סְבִי הַמְּנוּחַ שְׁלֹא אֶהְבְּתִי בְּיָמָיו
אֲנִי רוֹצֶה לְתַקֵּן כָּל הַלְּיָלָה.

אלבוס התמונות

המחזור השמיני של
בני ובנות המצוה
לומדים להניח
תפילין בבית
הקהילה

בר המצוה של יובל קיצוני בבית הכנסת העתיק ביד השמונה

אלבוס התמונות

קבוצת בני מצווה מסי 7 יזמה פעילות התנדבותית לטובת תושבי הדרום. ביום שישי הסמוך לט"ו בשבט הקימה הקבוצה דוכן באחד ממרכזי הקניות בעיר ומכרה עציצים ושקיות ירוקות לשימוש רב פעמי. מלבד הערך ההסברתי של המכירה עצמה, הקדישה הקבוצה את ההכנסות לאימוץ ילד בר מצווה משדרות, דרך קרן כבוד של המרכז לפלורליזם יהודי.

קבלת שבת בטבע לרגל יום העצמאות

